

Монографії.

1. **Антонюк В. Г.** Традиції української вокальної школи : Микола Кондратюк : наукове дослідження : моногр. / В. Г. Антонюк ; НМАУ ім. П. І. Чайковського. – К.: Укр. ідея, 1998. – 148 с.

Анотація. У монографії досліджується творчий і життєвий шлях видатного українського співака, народного артиста СРСР, лауреата Шевченківської премії, професора, в 1975-1984 рр. ректора Київської консерваторії імені П.І. Чайковського М. К. Кондратюка.

2. **Антонюк В. Г.** Українська вокальна школа : етнокультурологічний аспект : моногр. / В. Г. Антонюк ; КНУКіМ. – 2-ге вид. – К.: Укр. ідея, 2002. – 144 с.

Анотація. У монографії досліджено етнокультурологічний аспект феномена української вокальної школи. Запропонована мовно-вокальна теорія містить етнологічний інструментарій, застосований для наукового вирішення сучасних культурологічних проблем художньої творчості та музично-професійної освіти. У додатках розміщено словник вокальних термінів, упорядкований, згідно їхнього полімовного походження, а також викладено основи вокальної орфоєпії українською, російською, італійською і німецькою мовами.

Для музичних кіл і дослідників української художньої культури.

3. **Жорнова О. І.** Теорія і методика формування культуротворчості : моногр. / О. І. Жорнова. – Запоріжжя : Дике поле, 2006. – 416 с.

Анотація. У монографії репрезентовано концепцію формування культуротворчості студентів університетів як теоретичну основу підвищення фахової підготовки, що уможливорює на основі соціокультурного, синергетичного, діяльнісного, поведінкового, соціально-психологічного, системного підходів ефективну реалізацію культуротворчого потенціалу професійної діяльності та усвідомлення майбутнім фахівцем професійної діяльності як культуротворчості.

На основі виокремлених методологічних засад обґрунтовано педагогічну систему формування культуротворчості студентів університетів, впровадження якої в засіб педагогічно організованих дій (соціокультурний і культурний контакти, соціокультурний і культуротворчий хронотопи, практики культуроспоживання і культуротворчості, позитивний образ майбутнього) урівноважує соціокультурні процеси в системі "Соціокультурна цілісність – Культуротворець", а культуротворчість – як залежна перемінна величина динамічного цілого, яким виступає дана система, – є результатом взаємодії допоміжного (соціокультурна цілісність) і основного (культуротворець) суб'єктів як її підсистем.

Зміст праці: у першому розділі «Основні питання практики формування культуротворчості» розглядаються питання: культуротворчість та проблеми "cultural incorrectness" , міжнародна практика урівноваження творчих ресурсів індивідів та соціальних і культурних капіталів спільноти, зміна парадигми

професійної освіти в контексті світових тенденцій виробництва нового типу продукції – творчості, культуротворчість як мейнстримовий напрям соціокультури. У другому розділі «Методологія культуротворчості» вивісвітлюється моральні виміри культуротворчості: від монологу апофатики до діалогу Арджонамента, осмислення основних опозицій культуротворчості, соціокультурні абрисы культуротворчості сучасності, загальнонаукові засади вивчення культуротворчості, культуротворчість як психолого-педагогічний концепт, культуротворчість як професійна константа фахівців високоінтелектуальних сфер діяльності

У третьому розділі «Формування культуротворчості студентів університетів» розглядаються теоретико-методична база педагогічної теорії формування культуротворчості, педагогічна теорія формування культуротворчості, формування культуротворчості студентів університетів як педагогічна система, моделювання процесу формування культури творчості студентів університетів, методичний комплекс дослідження

У четвертому розділі «Експериментально – педагогічне дослідження формування культуротворчості студентів університетів» висвітлюються питання: сформованість культуротворчості студентів університетів, організаційні, змістові, структурно-процесуальні характеристики формування культуротворчості студентів університетів (формувальний експеримент), особливості формування культуротворчості студентів університетів, надаються методичні рекомендації.

4. Іванюк Г. І. Соціально–педагогічні засади розвитку сільської школи в Україні (1958-2000рр.) : моногр. / Г. І. Іванюк. – К.: Пед. думка, 2007. – 411 с. – ISBN 978–966–644–078–8.

Анотація. У монографії розглянуто соціально-педагогічні та філософсько-світоглядні засади розвитку сучасної шкільної освіти, проаналізовано вплив соціокультурних, демографічних та економічних чинників, народних традицій, а також специфіки підготовки педагогічних кадрів для сільської школи, показано роль матеріально-технічного та науково-методичного забезпечення у її розвитку. Гуманістичні тенденції навчально-виховного процесу в сільських школах України розкрито через аналіз теоретико-практичної спадщини педагогів-новаторів. Показано, що інноваційний етап розвитку сільської школи в Україні пов'язаний з оновленням змісту освіти та розвитку інноваційних моделей сучасної сільської школи.

Для науковців, викладачів педагогіки, керівників навчальних закладів, учителів, студентів та аспірантів.

Зміст праці: у першому розділі «Теоретичні та методологічні засади дослідження діяльності сільської школи» розглядаються: філософсько-світоглядні засади розвитку сучасної шкільної освіти; теоретико-педагогічні дослідження діяльності сільської школи; соціально-педагогічні передумови розвитку сільської школи; етапи розвитку сільської школи в історико-педагогічному контексті (1958–2000 рр.).

У другому розділі «Пріоритетні чинники розвитку сільської школи»

висвітлюється: вплив соціокультурних, демографічних, економічних, природних чинників та народних традицій на діяльність і розвиток сільської школи.

У третьому розділі «Шляхи та засоби розвитку сільської школи» розглядається: матеріально-технічне, науково-методичне забезпечення діяльності сільської школи; підготовка педагогічних кадрів та підвищення кваліфікації вчителів.

У змісті четвертого розділу «Розвиток гуманістичних ідей у педагогічній думці та практиці роботи авторських шкіл» розкрито гуманістичні ідеї та осмислення особливостей розвитку сільської школи в теоретико-практичній спадщині В. О. Сухомлинського; модель трудового виховання учнів у сільській школі І. Г. Ткаченка; школа О. А. Захаренка: виховання середовищем; практичний внесок В. М. Сиволюба у розроблення моделі сільської школи. У п'ятому розділі «Інноваційний розвиток сільської школи у 1991–2000 рр.» розкрито шляхи оновлення змісту освіти; моделі розвитку сучасної сільської школи; перспективні моделі загальноосвітніх навчальних закладів у сільській місцевості: гуцульська школа майбутнього; школа нової генерації; школа розвитку життєвих компетенцій особистості; модель «профільне навчання»; школа інноваційного розвитку; шкільний освітній округ; школа розвитку творчої особистості; школа соціальної компетентності та життєтворчості.

5. Кравченко Т. В. Соціалізація дітей шкільного віку у взаємодії сім'ї і школи : моногр. / Т. В. Кравченко. – К.: Фенікс, 2009. – 416 с. – ISBN 978–966–651–746–6.

Анотація. У монографії подається аналіз поглядів на сутність соціалізації зарубіжних і вітчизняних науковців, розглянуто категоріальне поле соціалізації, визначено логіку взаємозв'язку соціалізації і виховання. Розкрито роль сім'ї у соціалізації дитини, сутність шкільної соціалізації, схарактеризовано взаємодію сім'ї і школи як соціально-педагогічного феномену. Наводиться методика констатувального етапу експерименту, узагальнення його результатів. Визначено, теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено соціально-педагогічні умови підвищення ефективності соціалізації дітей шкільного віку.

6. Митник О. Я. Формування культури мислення молодшого школяра : теорія і практика : моногр. / О. Я. Митник. – Тернопіль: Мандрівець, 2009. – 368 с.

Анотація. У монографії викладено методологічний, теоретичний та технологічний аспекти професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи до формування культури мислення молодшого школяра. Розкрито зміст організаційно-методичного забезпечення процесу зазначеної підготовки майбутнього вчителя під час навчання у ВНЗ. Розроблено технологію формування культури мислення молодшого школяра, у межах змістової основи зазначеної технології: методику навчання логіці у 2 – 4-х класах загальноосвітніх навчальних закладів, методику роботи над завданнями з логічним навантаженням на уроках математики, над завданнями комбінованого характеру на уроках математики та української мови. Охарактеризовано процес перевірки

ефективності професійної підготовки майбутнього вчителя до формування культури мислення молодшого школяра, вимірники та показники її результативності. Подано рекомендації для викладачів системи вищої та післядипломної педагогічної освіти, керівників загальноосвітніх навчальних закладів, методистів науково-методичних центрів щодо впровадження технології формування культури мислення молодшого школяра у навчально-виховний процес початкової школи.

7. Порядченко Л. А.

Розвиток мовлення дітей старшого дошкільного віку : кол. моногр. / [Л. О.Калмикова, Н. В. Харченко, С. Д. Дем'яненко, Л. А. Порядченко] ; за ред. Л. О. Калмикової. – К.: Вид-во «ПП «Медведєв», 2007. – 304 с. – ISBN 966–7802–55–8.

Анотація. У монографії систематизовано і узагальнено сучасні психолінгвістичні погляди на мову й мовлення, процеси аудіювання і говоріння; проаналізовано висловлювання дітей з психологічної і лінгвістичної позицій; показано специфіку розвитку мовленнєвих умінь і навичок у старших дошкільників, особливості оволодіння дітьми структурою і функціонально-смысловим значенням висловлювань; розкрито специфіку метамовної роботи в дошкільному навчальному закладі. Представлено технології формування комунікативних здібностей у дітей старшого дошкільного віку, згідно з якими мовлення дітей розвивається з урахуванням конкретних функціонально-смыслових типів і мовностилістичних варіантів.

Зміст праці: У першому розділі «Теоретичні основи розвитку монологічного мовлення дітей у дошкільному навчальному закладі» розкрито: психодидактичні й психолінгвістичні аспекти розвитку монологічного мовлення і навчання рідної мови дітей старшого дошкільного віку; закономірності засвоєння дітьми рідного мовлення; комунікативна спрямованість навчання дітей рідної мови; особливості мовного та метамовного навчання дітей старшого дошкільного віку.

Розділ другий «Технології розвитку граматичної будови мовлення дітей старшого дошкільного віку» розкриває: значення розвинутої граматичної будови мовлення у формуванні монологічного мовлення дітей дошкільного віку; методика роботи над словосполученням у комунікативному аспекті; методика формування синтаксичної будови мовлення старших дошкільників.

Змістом третього розділу «Технології розвитку монологічного мовлення дітей старшого дошкільного віку» розкриваються: психолінгвістичні й лінгвометодичні особливості формування в дошкільників функціонально-смыслових типів мовлення; формування в дошкільників мовленнєво-комунікативних навичок розповіді; формування в дітей навичок будувати описи; Формування в дітей старшого дошкільного віку навичок і вмінь будувати міркування.

У четвертому розділі «Лінгвістична пропедевтика понять у зв'язку з розвитком комунікативно-мовленнєвих умінь дошкільників» висвітлюється: специфіка метамовної підготовки дітей у дошкільному навчальному закладі;

робота над поняттями «висловлювання», «текст»; методика ознайомлення дітей з мовним поняттям «речення»; формування понять «слово», «звук».

У п'ятому розділі «Діагностика мовленнєвого розвитку дітей» відображені: методика виявлення рівнів сформованості мовленнєво-комунікативних навичок розповіді; методика вивчення рівнів сформованості навичок створювати описи; методика встановлення рівнів сформованості навичок і вмінь будувати міркування; діагностування рівнів розуміння мовних понять дітьми старшого дошкільного віку.

8. Савченко Ю. Ю.

Психологія сім'ї : моногр. / [В. М. Поліщук, Н. М. Ільїна, С. А. Поліщук та ін.] ; за заг. ред. В. М. Поліщука]. – 2-ге вид., допов. – Суми : Університет. кн., 2009. – 282 с. – ISBN 978–966–680–379–8.

Анотація. У монографії аналізується психологія сучасної сім'ї в умовах глобалізації суспільних відносин, агресивного соціального впливу. Вивчаються основні чинники стабільності сімейних відносин, зокрема роль вікових криз як об'єктивних, закономірних явищ в особистісному розвитку. З'ясовуються типи сімей, стилі подружнього спілкування, особливості виховання дітей. Наголошується на значенні суспільної психологічної просвіти. Актуалізується проблема психологічної допомоги сім'ї, зокрема, в екстремальних ситуаціях.

Зміст праці: У першому розділі «Сім'я та суспільні трансформації» представлено: трохи спогадів про глобалізацію суспільних відносин і невтішну статистику; вікові кризи і сімейні відносини; дошлюбний період – післяшлюбний період; батьки і діти. У другому розділі «Про любов і шлюб» розглядаються питання: соціально-психологічна сутність сім'ї (типи, тенденції розвитку); функції сім'ї (типологія сімей, класифікація сімей, сучасні форми сім'ї). В четвертому розділі «Подружнє спілкування» зазначається про: різноманіття подружнього спілкування; про загрози для подружнього спілкування. В п'ятому розділі «Сімейні конфлікти» розглядаються питання: сім'я і міжособистісні конфлікти; конфлікти батьків і дітей; профілактика подолання конфліктів між подружжям; (Поради молодому подружжю (Р.М.Грановська); весілля (ювілейні дати)). В шостому розділі «Статеворольове уявлення дітей дошкільного віку» зазначається про: Особливості сімейної статевої соціалізації дітей; психокорекція неадекватних статево-рольових уявлень у дітей дошкільного віку. В сьомому розділі «Психологічна допомога сім'ї» представлено: консультативна допомога сім'ї і сімейна психотерапія; психологічна допомога дітям розлучених батьків; психологічна допомога помираючим членам сім'ї та їх близьким; психологічна допомога батькам підлітків; сімейно обумовлені негативні почуття; почуття провини в сімейних відносинах; вправи на відновлення комунікації в сім'ї.

9. Шевчук А. С. Українські музично-хореографічні традиції як засіб музично-рухового розвитку старших дошкільників : моногр. / А. С. Шевчук. – Фастів, Поліфаст, 2005. – 332 с.

Анотація. У монографії актуалізована проблема відновлення українських музично-хореографічних традицій, наповнення їх сучасним науковим змістом з метою забезпечення єдності національної освіти і культури, гуманізації виховання і розвитку особистості дитини на важливому етапі дошкільного дитинства. Досліджено психолого-педагогічні аспекти музично-рухового розвитку старших дошкільників; розкрито сутність і механізм функціонування українських музично-хореографічних традицій, їхній педагогічний потенціал. Розроблено репертуар українських хороводів, танців, ігор, рухливих забав репродуктивно-продуктивної спрямованості, наведено приклади художніх переказів до них; розкрито методи і прийоми організації музично-рухової діяльності на основі особистісно-орієнтованого підходу до дітей.

Для науковців, студентів вищих мистецьких і педагогічних навчальних закладів, слухачів інститутів підвищення кваліфікації педагогічних і культурно-освітніх кадрів, а також для практичних працівників – керівників і педагогів хореографічних колективів, вчителів музики, ритміки і танцю, музичних керівників і хореографів дитячих установ.

Зміст праці: у першому розділі «Теоретико–методичні основи музично-рухового розвитку старших дошкільників» розглядаються передумови музично-рухового розвитку дітей старшого дошкільного віку, психолого-педагогічні аспекти музично-рухового розвитку старших дошкільників, характеристика українських музично-хореографічних традицій як засобу музично-рухового розвитку старших дошкільників.

У другому розділі «Експериментальне дослідження музично-рухового розвитку дітей старшого дошкільного віку» висвітлюється методика виявлення музично-рухового розвитку старших дошкільників, стан музично-рухового розвитку старших дошкільників у сучасній практиці, особливості музично-рухового розвитку дітей старшого дошкільного віку.

У третьому розділі «Використання українських музично-хореографічних традицій як засобу музично-рухового розвитку старших дошкільників» розглядається методика використання українських музично-хореографічних традицій як засобу музично-рухового розвитку старших дошкільників, використання українських музично-хореографічних традицій в музично-руховій діяльності дітей, вплив українських музично-хореографічних традицій на музично-руховий розвиток старших дошкільників. Надається музичний репертуар.